PWYLLGOR	**PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO**
DYDDIAD	**26 TACHWEDD 2026**
TEITL	**GWEITHREDU PENDERFYNIADAU'R PWYLLGOR**
PWRPAS YR ADRODDIAD	**CYFLWYNO DIWEDDARIAD AR WEITHREDU PENDERFYNIADAU BLAENOROL Y PWYLLGOR**
AWDUR	**DEWI MORGAN, PENNAETH CYLLID**
GWEITHREDIAD	**ER GWYBODAETH**

---

1. CYFLWYNIAD

1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw rhoi amlinelliad o sut mae adrannau'r Cyngor wedi ymateb i benderfyniadau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, fel bod modd i'r aelodau gael sicrwydd fod eu penderfyniadau yn cael sylw.

1.2 Mae hyn yn cyfrannu at roi sicrwydd i'r aelodau fod trefniadau llywodraethu'r Cyngor yn gweithredu'n effeithiol.

1.3 Mae'r eitem hon yn gyfle i holl aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ystyried y penderfyniadau a wnaed. Lle mae'r gweithrediad wedi ei gwblhau, neu le nad oedd gweithrediad pellach yn angenrheidiol, mae'r llinell yn cael ei dynnu o'r tabl ar ôl i'r Pwyllgor ystyried y mater.

TAFLEN WEITHREDU

2. Penderfyniadau ers sefydlu'r Cyngor Newydd (Mai 2022)

Cyfarfod 16 Ionawr 2025

Eitem:	Penderfyniadau / Arsylwadau:	Gweithrediadau:	Swyddog Cyfrifol:	Diweddariad neu Ddyddiad Cwblhau:	Gellir ei dynnu o'r Daflen Weithredu?
ADRODDIADAU ARCHWILIO CYMRU - 'CYNALIADWYEDD ARIANNOL LLYWODRAETH LEOL' AC 'ADOLYGIAD O GYNALIADWYEDD ARIANNOL – CYNGOR GWYNEDD'	• Derbyn yr adroddiad Cenedlaethol a Lleol • Derbyn ymateb y Cyngor i'r argymhellion	Yn dilyn derbyn cefnogaeth a chanllawiau CIPFA, Rhaglen Waith yr ymateb i'w gyflwyno i'r Pwyllgor erbyn Mawrth 2026 Adroddiadau Perfformiad fydd yn cael eu cyflwyno i Bwyllgorau Craffu i arddangos bod y gofynion statudol yn cael eu cyfarch	Pennaeth Cyllid	Mae argymhellion yr adroddiad wedi eu hystyried wrth adolygu'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Bydd hwnnw yn cael ei adolygu dros y misoedd nesaf a bydd diweddariad i'r CATC yn cael ei gyflwyno i gyfarfod Tachwedd 2026 o'r Pwyllgor, fydd yn mynd i'r afael â materion sy'n weddill.	**Na**

Cyfarfod 15 Ionawr 2026

Eitem:	Penderfyniadau / Arsylwadau:	Gweithrediadau:	Swyddog Cyfrifol:	Diweddariad neu Ddyddiad Cwblhau:	Gellir ei dynnu o'r Daflen Weithredu?
POLISI LLEIHAU TRETH CYNGOR O DAN ADRAN 13A(1)(C) O DDEDDF CYLLID LLYWODRAETH LEOL 1992	• Derbyn yr adroddiad gan nodi'r sefyllfa a'r risgiau perthnasol • Croesawu penderfyniad y Cabinet i gymeradwyo'r Polisi • Croesawu bod y Polisi o dan adolygiad parhaus a bod modd i'w addasu wrth i unrhyw newidiadau deddfwriaethol neu newid mewn amgylchiadau gael eu cyflwyno.	Ail eirio paragraff 3.3 atodiad 2 – Asesiad Effaith Cydraddoldeb i atgyfnerthu'r datganiad Ychwanegu twristiaeth gynaliadwy fel maes blaenoriaeth i baragraff 4.5, Adroddiad Cabinet	Pennaeth Cyllid Cynorthwyol – Cynaliadwyedd a Datblygiadau, Rheolwr Trethi	Bydd y pwyntiau hyn yn derbyn ystyriaeth wrth adolygu'r Polisi. Mae hynny wedi cychwyn, gyda'r bwriad o adrodd i'r Cabinet yn gynnar yn 2027.	**Na – angen ei gadw tan fydd y Polisi wedi cael ei adolygu'n ffurfiol**

Cyfarfod 3 Chwefror 2026

Eitem:	Penderfyniadau / Arsylwadau:	Gweithrediadau:	Swyddog Cyfrifol:	Diweddariad neu Ddyddiad Cwblhau:	Gellir ei dynnu o'r Daflen Weithredu?
MATERION BRYS	Pryder nad oes capasiti digonol gan yr Uned Archwilio Mewnol i gwrdd â disgwyliadau'r Cyngor	• Derbyn adroddiad gan y Pennaeth Cyllid yn amlygu'r sefyllfa a'r risgiau posib. • Angen sicrwydd bod y gwaith sydd angen ei gyflawni gan Archwilio Mewnol yn parhau i fod o safon uchel	Pennaeth Cyllid	Mae'r gwasanaeth wedi bod yn llwyddiannus yn penodi prentis sydd wedi cychwyn gyda'r gwasanaeth ddiwedd Gorffennaf. Mae'r Pennaeth Cyllid wedi derbyn data cymharol erbyn hyn a bydd yn trafod gwneud bid am adnoddau ychwanegol gyfer 2027/28 gyda'r Aelod Cabinet, gan fod y cyfnod cyflwyno bidiau wedi cychwyn ym mis Medi. Gan ein bod rhagweld setliad gwael ar gyfer 2027/28 mae'r tebygolrwydd o lwyddiant yn isel.	**Na**

CYLLIDEB 2026/27	• Derbyn yr adroddiad gan nodi'r cynnwys • Derbyn priodoldeb ariannol y cynigion a'r risgiau perthnasol • Cyflwyno sylwadau o'r drafodaeth i'r Cabinet eu hystyried wrth drafod a chymeradwyo Cyllideb 2026/27 yn eu cyfarfod 10/02/26 • Diolch i'r Adran Cyllid am y gwaith trylwyr o baratoi'r Gyllideb • Sefyllfa gorwariant yn bryderus • Pryder bod y gronfa wrth gefn yn lleihau – croesawu ymarferiad cynhaeafu	Rhestr bidiau cyfalaf - cynllun i ymestyn maes parcio Ysgol y Faenol. Cais gan yr Aelod Lleol am fanylion pellach ynglŷn â rhesymau dros lithrad amser (dyddiad gwreiddiol 2021) a'r costau ynghlwm â'r llithriad - Awgrym i gyflwyno gwybodaeth am dreth y Cyngor mewn gwerth ariannol (£) yn hytrach na chanran (%) yn unig - Datganiad y Swyddog Cyllid 'anochel bod y gyllideb yn cynnwys elfen o risg o ragdybiaethau' ... a oes cynlluniau mewn lle petai ostyngiad yng nghasgliadau premiwm tai, ond cynnydd yn y galw am adeiladu tai?	Pennaeth Cyllid	Y gyllideb wedi ei chyflwyno i'r Cabinet ar 10 Chwefror, a wedi ei chymeradwyo gan y Cyngor Llawn ar 5 Mawrth. Ysgol y Faenol – gweler y daflen weithredu penderfyniadau ar gyfer cyfarfod 9 Gorffennaf 2026 isod. Bydd fformat yr adrodd yn cael ei ystyried pan cyflwynir adroddiad Cyllideb 2027/28. Mae cynlluniau ar gyfer y posibilrwydd o ostyngiad yn yr incwm Premiwm yn cael eu hystyried wrth adolygu'r Cynllun Gweithredu Tai.	**Na**

CYLLIDEB 2026/27	Cynlluniau datblygu / gwella darpariaethau Cartrefi Preswyl yng Ngwynedd - cais i ganfyddiadau ymchwiliad Housing LIN Cymru gael ei gyflwyno i'r Pwyllgor		Pennaeth Cynorthwyol – Busnes a Chomisiynu	Bydd cyflwyniad a diweddariad ar adroddiad Housing LIN Cymru yn cael eu cyflwyno yn y cyfarfod hwn. Bwriedir diwygio teitl yr eitem i: "Lletya Pobl Hŷn yng Ngwynedd - cais i gyflwyno canfyddiadau ymchwiliad Housing LIN Cymru i'r Pwyllgor".	**Gellir**

ADRODDIADAU ARCHWILIO CYMRU - LLETY DROS DRO, ARGYFWNG HIRDYMOR?	• Derbyn Adroddiad Cenedlaethol Archwilio Cymru • Derbyn ymateb sefydliadol y Cyngor i'r argymhellion; - A1 Gwerth am arian - - A2 Cynllunio ar gyfer Atal A3 Gweithio mewn Partneriaeth • Croesawu'r gwaith da sydd yn cael ei wneud gan yr Uned Ddigartrefedd • Cais am adroddiad yn rhoi diweddariad ar y gwaith peilot sydd yn cael ei wneud gan y Cyngor i ryddhau tai gwag yn ôl i ddefnydd • Derbyn diweddariad ar gynnydd y cynllun ymateb sefydliadol	• Cais am adroddiad yn rhoi diweddariad ar y gwaith peilot sydd yn cael ei wneud gan y Cyngor i ryddhau tai gwag yn ôl i ddefnydd • Derbyn diweddariad ar gynnydd y cynllun ymateb sefydliadol	Pennaeth Cyllid Rheolwr Digartrefedd a Chefnogaeth, Pennaeth Cynorthwyol Busnes	Yn unol â'r drefn newydd bydd cynnydd ar yr ymateb sefydliadol yn cael ei gyflwyno I'r Pwyllgor ar ôl dyddiad cytunedig cwblhau'r gwaith ym Mawrth, 2027.	**Na**

Cyfarfod 21 Mai 2026

Eitem:	Penderfyniadau / Arsylwadau:	Gweithrediadau:	Swyddog Cyfrifol:	Diweddariad neu Ddyddiad Cwblhau:	Gellir ei dynnu o'r Daflen Weithredu?
CYFRIFON TERFYNOL 2025/26 - ALLDRO REFENIW	Derbyn yr adroddiad a nodi'r risgiau perthnasol	• Gwahodd Penaethiaid yr Adrannau hynny sydd yn gorwario i'r Pwyllgor i adrodd ar y gorwariant • Bod adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r pwyllgor ar gostau cyfreithiol Erthygl 4	Pennaeth Cyllid	Bydd yr adroddiadau hyn yn cael eu rhaglennu yn ystod y flwyddyn fel sy'n briodol.	**Na**
ADRODDIADAU ARCHWILIO CYMRU	• Derbyn yr adroddiadau cenedlaethol • Derbyn ymateb y Cyngor i'r argymhelliad yn adroddiad Y Blociau Adeiladu? Cynllunio Cyfalaf mewn Cynghorau yng Nghymru – 'Dylai cynghorau adolygu eu trefniadau cynllunio	Cais i gyflwyno Cynllun Rheoli Asedau i'r Pwyllgor	Uwch Reolwr Gweithredol	Bydd diweddariad yn dilyn adolygiad o'r Cynllun Rheoli Asedau, yn ystod 2026/27.	**Na**

Eitem:	Penderfyniadau / Arsylwadau:	Gweithrediadau:	Swyddog Cyfrifol:	Diweddariad neu Ddyddiad Cwblhau:	Gellir ei dynnu o'r Daflen Weithredu?
	cyfalaf er mwyn nodi a gweithredu cyfleoedd i wella'.				
DIWEDDARIAD ADRODDIAD ARCHWILIAD ARBENNIG - GOFAL CARTREF	• Derbyn a nodi'r cynnydd i drefniadau Gofal Cartref y Cyngor • Bod angen diweddariad pellach ymhen 6 mis ar gynnydd a llwyddiant y rhaglen waith • Bod angen edrych ar gysoni cyflogau ar draws pob sector - hyn yn allweddol os yw Cyngor Gwynedd am barhau i gynnig gofal safonol	Derbyniwyd yn ddiwrthwynebiad	Pennaeth Cynorthwyol – Busnes a Chomisiynu	Diweddariad pellach mewn chwe mis (Ionawr 2027)	**Na**

Cyfarfod 9 Gorffennaf 2026

Eitem:	Penderfyniadau / Arsylwadau:	Gweithrediadau:	Swyddog Cyfrifol:	Diweddariad neu Ddyddiad Cwblhau:	Gellir ei dynnu o'r Daflen Weithredu?
DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL CYNGOR GWYNEDD A'R GYFER 2025/26	• Derbyn addasiad i gynnydd sgôr tebygolrwydd (o 3 i 4) yn y risg Ymgysylltu • Derbyn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol (drafft) • Cymeradwyo'r Datganiad, ac argymell fod Arweinydd y Cyngor a'r Prif Weithredwr yn ei arwyddo	• Cynnwys yn y rhaglen waith bod Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cael gwahoddiad i fynychu'r Grŵp Asesu Trefniadau Llywodraethu pan yn berthnasol • I ystyried ail sgorio maes Cyfreithlondeb yn dilyn achos llys diweddar. Angen ychwanegu cymal at achos Erthygl 4 yn y datganiad • I ystyried rhannu risgiau maes Cyllid yn ddau gategori ar wahân 'Gorwariant yn sgil tan gyllido neu diffyg rheolaeth ariannol' i a) Gorwariant yn sgil tan	Pennaeth Cyllid	• Mae Arweinydd y Cyngor a'r Prif Weithredwr wedi arwyddo'r Datganiad ac mae wedi ei gynnwys gyda'r Datganiad o Gyfrifon terfynol fel eitem ar wahân ar raglen y Pwyllgor. • Mae gwahoddiad i'r Cadeirydd wedi ei drafod yng nghyfarfod y Grŵp Llywodraethu ar 21 Medi • Mae'r sgôr risg Cyfreithlondeb wedi ei ystyried gan y swyddogion perthnasol yng nghyd-destun y	**Na**

		gyllido b) diffyg rheolaeth ariannol’ • Cyfeiriad at adolygiad mewnol i wella trefniadau casglu Treth Cyngor – cais am ddiweddariad i’r Pwyllgor • Cynllun Prentisiaethau - cais am adroddiad fyddai yn cynnwys gwybodaeth am lwyddiant y cynllun. Angen sicrwydd bod y cynllun yn cyfrannu at gynlluniau’r gweithlu i’r dyfodol. • Cais i’r Swyddog Monitro fynychu’r cyfarfodydd		trefniadau llywodraethu sydd yn eu lle i warchod rhag aelodau neu swyddogion yn mynd ati’n fwriadol i dorri’r gyfraith, sef y disgrifiad o’r risg yma. • Diweddariad i’r pwyllgor ar welliannau trefniadau casglu treth Cyngor i'w gyflwyno Chwefror 2027. • Cyflwyno adroddiad am lwyddiannau cynllun prentisiaethau.	

Cyfarfod 29 Medi 2026

Eitem:	Penderfyniadau / Arsylwadau:	Gweithrediadau:	Swyddog Cyfrifol:	Diweddariad neu Ddyddiad Cwblhau:	Gellir ei dynnu o'r Daflen Weithredu?
GWEITHREDU PENDERFYNIADAU'R PWYLLGOR	• Gwella Trefniadau Casglu Treth Cyngor – angen rhaglennu diweddariad ar y mater ym mlaen raglen y Pwyllgor • Bidiau Cyfalaf – cynllun i ymestyn maes parcio Ysgol y Faenol. Cais gan yr Aelod Lleol am y costau ynghlwm â'r llithriad	Derbyn yn ddiwrthwynebiad	Pennaeth Cyllid	• Mae diweddariad wedi cael ei raglennu i'w gyflwyno yn Chwefror 2027. • Cyflwynwyd yr wybodaeth yma i'r Pwyllgor ar 22 Hydref.	**Gellir**

Cyfarfod 22 Hydref 2026

Eitem:	Penderfyniadau / Arsylwadau:	Gweithrediadau:	Swyddog Cyfrifol:	Diweddariad neu Ddyddiad Cwblhau:	Gellir ei dynnu o'r Daflen Weithredu?
GWEITHREDU PENDERFYNIADAU'R PWYLLGOR	• Derbyn cynnwys yr adroddiad		Pennaeth Cyllid		**Gellir**
DIWEDDARIAD AR GYNNYDD Y CYNLLUN YMATEB: CYFIAWNDER TRWY EIN DEWRDER	• Derbyniwyd yn ddiwrthwynebiad		Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol		**Gellir**
ARGYMHELLION YN DEILLIO O ASESIAD PERFFORMIAD PANEL - YMATEB DRAFFT Y CYNGOR	• Derbyn yr ymateb drafft i'r Adroddiad gan nodi nad oes unrhyw newid yn cael ei argymell i'r ymateb. • Croesawu diweddariad ymhen 12 mis ar y cynnydd i weithredu'r argymhellion		Rheolwr Gwasanaethau Cefnogi Busnes y Cyngor	Diweddariad mewn 12 mis	**Na**

HUNANASESIAD CYNGOR GWYNEDD 2025/26	• Derbyn cynnwys yr adroddiad • Argymell i'r Cyngor ystyried ymgynghori gyda thrigolion Gwynedd ar y dreth Cyngor • Argymell ychwanegu 'salwch staff' i'r gofrestr risg mewn ymateb i'r cynnydd yn y cyfnod salwch		Rheolwr Gwasanaethau Cefnogi Busnes y Cyngor		**Gellir**
CYFRIFON TERFYNOL AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2026 A'R ARCHWILIAD PERTHNASOL	• Derbyn a chymeradwyo Adroddiad 'ISA260' gan Archwilio Cymru ar gyfer Cyngor Gwynedd • Derbyn a chymeradwyo Datganiad o'r Cyfrifon 2025/2026 (ôl-archwiliad) • Awdurdodi Is-gadeirydd y Pwyllgor ynghyd a'r Pennaeth Cyllid i ardystio'r Llythyr		Archwilio Cymru		**Gellir**

	Cynrychiolaeth yn electroneg • Llongyfarch y swyddogion ar eu gwaith o dderbyn datganiad diamod • Diolch i Archwilio Cymru am y cydweithio da				
CYFRIFON TERFYNOL Y CYDBWYLLGOR GWE AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAI 2025 AC ARCHWILIAD PERTHNASOL	• Cymeradwyo Cyfrifon Terfynol y Cydbwyllgor am 2025/26 • Derbyn adroddiad 'ISA260' gan Archwilio Cymru ar gyfer Cydbwyllgor Gwe • Cymeradwyo cyfrifon 2025/26 • Awdurdodi Is-gadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i lofnodi'r Llythyr Cynrychiolaeth ar gyfer GwE. • Llongyfarch y swyddogion ar eu		Archwilio Cymru		**Gellir**

	gwaith o dderbyn datganiad diamod • Diolch i Archwilio Cymru am y cydweithio da				
RHAGLEN GYFALAF 2026/27 – ADOLYGIAD DIWEDD AWST 2026	• Derbyn yr adroddiad a nodi'r wybodaeth		Pennaeth Cyllid		**Gellir**
DIWEDDARIAD CHWARTEROL RHEOLAETH TRYSORLYS	• Derbyn yr adroddiad er gwybodaeth		Pennaeth Cyllid		**Gellir**
CYNNYRCH ARCHWILIO MEWNOL	• Derbyn yr adroddiad • Cefnogi'r gweithrediadau sydd eisoes wedi eu cytuno gyda'r Gwasanaethau perthnasol		Rheolwr Archwilio		**Gellir**
ADRODDIAD Y GWEITHGOR GWELLA RHEOLAETHAU	• Derbyn yr adroddiad er gwybodaeth		Pennaeth Cyllid		**Gellir**
CYNLLUN ARCHWILIO MEWNOL 2026/27	• Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad fel		Rheolwr Archwilio		**Gellir**

	diweddariad o gynnydd yn erbyn Cynllun Archwilio 2026/27				
STRATEGAETH GWRTH DWYLL, GWRTH LWGRWOBRWYO A GWRTH-LYGREDD CYNGOR GWYNEDD A CHYNLLUN YMATEB	• Derbyn cynnwys yr adroddiad o drefniadau'r Cyngor ar gyfer ymchwilio ac atal twyll a llygredd o fewn y gyfundrefn • Cymeradwyo'r Strategaeth Gwrth-dwyll, Gwrth-Lwgrwobrwyo a Gwrth Lygredd a'r Cynllun Ymateb i Dwyll a Llygredd.		Pennaeth Cyllid		**Gellir**

ADRODDIADAU ARCHWILIO CYMRU: • **'DEFNYDDIO DATA WRTH GYNLLUNIO CYLLIDEB GWASANAETH PRESWYL OEDOLION'** • **RHAGLEN WAITH 2026**	• Derbyn yr adroddiad a Rhaglen Waith 2026		Rheolwr Gwasanaethau Cefnogi Busnes y Cyngor		**Gellir**
BLAEN RAGLEN Y PWYLLGOR	• Derbyn y rhaglen waith ar gyfer Tachwedd 2026 – Hydref 2027. • Derbyn y rhaglen waith ar gyfer Tachwedd 2026 i Hydref 2027. • Cynllun Rheoli Asedau: cais i gyflwyno'r adroddiad i'r cyfarfod Tachwedd yn hytrach na chyfarfod Chwefror 2027.	Cynllun Asedau – cais i'r adroddiad gael ei gyflwyno i gyfarfod mis Tachwedd yn hytrach na chyfarfod mis Chwefror 2027	Pennaeth Cyllid	Mae'r Cadeirydd wedi rhoi caniatâd i'r Uwch Reolwr Gweithredol gyflwyno yn Chwefror 2027 oherwydd ymrwymiadau eraill yn Tachwedd 2026.	**Na**

3. ARGYMHELLIAD

3.1 Gofynnir i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio:

- **Ystyried cynnwys y daflen weithredu uchod a chynnig sylwadau**
- **Cytuno i dynnu o'r taflenni y materion hynny a nodir fod modd eu dileu.**